

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Prijedlozi se pismama tiskaju po 5 stranica redaka. Oglasni se redakata stoje 60 mm., za svaki redak više 5 mm.; ili u slučaju opterećenja ove pogodbe na zpravom. Nevei se nisu postavljani na papirnicama (nestogno postale) na administraciju "Nadležne Sloga" Ime, prezime i naziv pošte valja većne oznaciti.

Komu list nedodje na vrijeme,
čeka to javi odpravniku u otvo-
renu pismu, za koje se ne plaća
potisno, ako se izrana napiše:
„Reklamacija“.

4. *Urticaria pigmentosa*

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list

„Složen rastu male evarti, a nešloga sive pokvariti“. Nar. Pot.

Izbor zastupnika u carevinsko vjeće.

Razpust carevinskoga vijeća i naglo razpisnje novih izbora, iznenadio je sve narode i sve krugove, iznenadio je i nas i naš narod.

Cim nenađanje je došla ta pruka i čim saglje se imaju izbore, tim je veća potreba, da se bezbedljivo i neuformno radi, navedemo najznamenitije o izboru dvojice zastupnika izvanjskih občina Istre za carevinko viće.

Svi birači i izbornici imajući pravo glasa, pozvani su, da vrše svoju obvezučuću i neumornu radnju.

državljansku dužnost; a svim pravim prijateljima našega naroda imaju se svim dopuštenim sredstvima poslužiti, da izbjegnu izpadu čim čestniju i čim koristnije za naš hrvatski i slovenski narod. A to će se dogoditi ako budu bud one, koje sastoje se samih selaca podobćina i kojim je i središte, gdje je u njihova občinska oblast, selo; bud ona sela i podobćine, koje su pridružene kojoj gradskoj občini, koje imaju svoje središte, svoju občinsku oblast,

pravi prijatelji naroda ljude podučavali, kako imaju vršiti svoja državljanska dužnost i ako budu ovi slušali, one u kojem gradu. U prvih izabiru za jedno svih občinari prvoga i drugoga izbornoga tjela, odnosno prve čvjet

Nemarimo, ordje pobliže opisivati tih pravih prijatelja naroda, jer jih on pozna. Izaknuti ćemo samo i na- glositi, da pravi prijatelji našega na-

roda mogu biti oni, koji govore isti jezik, koji govori i na rod, hrvatski ili slovenski, koji se tim jezikom diše, koji taj jezik ljube i zagovaraju, gdje god njim se za to prilika pruži. A kako je to istina, tako je istina takodje, da pravi prijatelji našega naroda ne mogu biti oni, koji ne govore hrvatski ili slovenski, koji se srame toga jezika, koji ga mrze i proti njemu govore, i nade gdjegod i kakogod mogu, koji bi htjeli, da so taj jezik ne rabi kod političkih ureda i da se s njim nepodudrje u školah; koji bi dakle htjeli, da se naši ljudi nit nadalje nemogu razumjeti sa katarskim ili občinskim poglavarom, sa sudecem ili bud kojim drugim činovnikom; i da naš narod i na dalje ostane u tmuni neznanstva.

pošto se od njih odbije stanovništvo grada.

U tih seljskih občinama, bilo bilo drugih, stanuju u Istri skoro izključivo ljudi, koji govore hrvatski ili slovenski jezik, ljudi dakle hrvatskoga ili slovenskoga jezika, hrvatske ili slovenske narodnosti, Hrvati ili Slovenci. A pošto su ti ljudi toga jezika i te narodnosti, onda valja, da izaberu u sve zbore, a tako i u carinsko viće, muževe toga jezika i te narodnosti, jer samo oni će zagovarati njihov jezik i njihovu narodnost, njihovo tjelesno i duševno dobro. Zastupnici seljskih občina treba dakle, da budu muži hrvatskoga ili slovenskoga jezika i hrvatske ili slovenske narodnosti; valja da budu Hrvati ili Slovenci.

Dvojice zastupnika biraju selske

Svi oni, koji su proti jeziku našega naroda, svi ti su i proti narodu istarske občine u carevinsko vijeće; i to ne sve, skupa obadva zastupnika,

PODLISTAK.

Crtica o seoskom kaptolu u Belom (na Cresu).

Al tim mnogobrojnim svećenikom, trebalo se braniti, a to njim je tačka lakšo bilo. Najprije poznati je svim i sakramen-
tu, da je crkvi i svećenikom isla uvek po-
božjem i po čovječjem pravu desitio u
naravi t. j. da se stoga prirodi. Tu-
je, i bio glavni dohodak našim svećenikom,
ali nije bio samo i izključivo, kako čenu-
sad viditi. Možemo si k tome misliti, da
su popovi bili u najmučnijih, kučabih pa-
zno, jer jedno popovo mesto svinjama
i jer su malo tražili uime, zasleđbe za
udžetanje sv. mise, davali su svojim svećen-
ikom ili stanjanu svetu novac, ili ko-
mad žemljitu, da ga oni uživaju, a za to
da čitaju ili pjevaju, ili odredjeni broj
mis, ili po koju vječer misa. Kao zna-
zmetka zakladi sv. misa, eto nam pro-
maćeno kako su mogli stari glagolaci, pri-
mati i useljmati one mnogobrojne misne,
eto nasi očito oduzeli dolazi imetak ka-
piturac.

su oni već i zato dobro stali uz avcije
radimo ukucane. Nego stari popi nisu
bjegivali mnogo. Glagolaci su onako nikako
naobrazom živili su poseve prasto, skoro
kao seljaci; odjevali se u domaće arhite i u
domaću bedenu ne radi. Jos danas
ljudi pamte kako su stari popi brevijerom
u polju rezali, vezali paci i orali, dokle
radići poput teškata između samog najtegosti-
nja rabotna djela. Radi toga pak, što su
izvali, tako malo nauka, i što jih je tako
mnogo bilo, tražili su oni i za mi u posav-
ljednu nezmatou zaslugu. Buduć pakto da
ja sv. misa pravomo kričačinu i po našim
sv. viero naizmjenično srećinu. Boga naj-
više

nego, po opilici jedna polovica njih jedinoga, da druga polovica njih drugoga.

petanata i koparskoga, poreckoga i puljskoga?

"Pod iztočno biračili spadaju sve selske občine političkih kotara ili kaz- porezi u gradskim otmicama, posto se odobje gradske izboriće; ili također oni trećega tjela, koji plaćaju najmanje 5 forinti."

Naravni je da će biti jedan mit drugi

Nego mi svi ti mi jedni niti drugi neizabiru zastupnika izravno ili neposredno, nego jih izabiru po svojih

občine : koparska bez grada Kopra, izabrnih muževih ili izborničih, pozlašanska bez grada Izole ; piranska bez grada Pirana ; miljska bez grada Milje ; bubeška bez grada Buzeta dolinska ; dekemska ; pomjanska ročka. Na dalje : porćeka, bez grada Piran.

Opožamo, da svaki birač ima pravo biti izabran za izbornika u onoj ob-

bujska, bez grada Buje; motovunška, bez grada Motovuna; versarska; višnjuška; griznjanska; oprtaljska; brtoniglanska; I konačno; puljska, bez grada; Pašć; vodnjanska; bez grada Vodnjana; kansanarska; barbanska; sanvincska i balska.

Pod izvođeno biračište spadaju obćine: voloska, bez grada Volosko; kastavskas, bez grada Kastav; lovranška, bez grada Lovran; Mošćenice; veprinačka; jelšanska; podgradska i materijska. Na dalje: pažinska, bez grada Pazina; labinska, bez grada Labina; plominška, bez grada Plomina; žminjaska; tinjanska i boljunška. I konačno: malošišinska, bez grada maloga Lošinja; velošišinska, bez grada veloga Lošinja; cresa, bez grada Cres-a Krka, bez grada Krka; puntarska; dubašnica; dobrinjska; omisaljska; vrbnička; bascanska.

dužno je pozvati svakoga birača u pravo doba posebnim listićem, da ide birati izbornike. Birači svih seća svake obćine imaju po zakonu pravo, da se prije izbora sastanu i dogovore, koje muževare će izabrati za svoje izbornike. Oni valja, da to i učine, jer inače bi se moglo dogoditi, da svaki drugi izabire i da ne budu ništa izabrani. Kod sastanka ili pogovora gledaj muževare, koje će izabrati za svoje izbornike, valja da se prije svega obaziru na to, da za takove izaberu muževare, u kojima se pouzdaju, koji su poštani, koji ljube svoj jezik i svoju narodnost, koji nisu

Kako biraju seoske občine svoje zastupnike u carevinsko vijeće? Svoje zastupnike u carevinsko vijeće neizabiru nikad okajali svojega poštenja, koji nisu nikad nit nigdje nit u nijednoj okolnosti izdali, nit svojega jezika, nit

vinom. Kapitularci dieili su dohodke plovjanje i ve bratinski, i to dolindke "kapitulake imovine i dohodke crne stole, decim un dohodke biele stole iste po pravu plovjanu. Samo u dieilibi desetine pravili su plovana neku razliku. Taj bi naziv bio prisrođen podjednici na tkočko dieilac, koliko je bilo članova u kapitulu, više jedan. Od prenjičkom-ansmisi, ali je nijavio astrobitju uvek prihvatava. Naslov "seoski kapitol" ili kako bi u Dobrinju rekli "ladanjski", ali ta jima nerezljivo njim je pridržala, pravila o uzdržavanju kaptolskog imanja, o dieilibi, dohodka uvek hvatali; odredba kapitularaca kao nobičajeno zakone potpisivala i u svakoj prigodi uvezivala.

Sad prestaje nspokon, da odgovorimo na pitanje: kada su i zašto ti nosili kapitalni prestari? Na to pitanje odgovaramo: Obilje svečenstva strastno je kapitule, ne stajala svećenstva zatvra ih tako jđo i na drugačije. Naši su otoci bili podaci benetacci od 1480—1797, dokle punih 317 godina! Kaočes prolog vječna bukava u Francuskoj, strasti prerat, koji potresao svim svjetom, a očuti se i u naših stranah. Zaranti su Francuska s Austrijom, a napred mura u Čampe Formio dobi Austrija Veneciju i Dalmaciju, g. 1797. Prepuštanje dake benetacke republike god. 1797 propade, naši otoci, (da Dalmacijom), izgubuju se, papokon, iz benetackih pandža, pred kojima su, kako se reklo, stenjali obilatači vječka. Zaloštvo je i tačno: bilo stanje Dalmacije i naših otoka, kad jih je Benečija ostavila. Kad se joj Napoleons opet malo kasnije takuoši s Austrijom, i kad je god 1805., osvojio Austriji Tirol, Veneciju i Dalmaciju, svečenstvo providrana ove poglednje, Bospotčanice Vicks Dardola, koji je proglašio, napasrod. Avako opisuje

svjeće nadomino, za koje su stalmi, da se neće dati prevariti, niti podkupiti od naših protivnika niti rječu nit novcem, niti jelom, niti pilom; nego će bez straha i bez obzira na nikoga, po svojoj savjeti glasovati za našega zastupnika. A onda nek gledaju, da po mogućnosti izaberu iz svakoga pojedinačnog većeg sela iste občine, po jednoga izbornika, najboljega među najboljima. Kad se tako slože u muževi, onda nek budu napisati njihova imena, prezimena, ime otca živoga ili pokojnoga, selo iz kojega je izbornik, a ako užtreba i njegov kucni broj. Tako treba - napraviti - listić sa cijelom oznakom onih, koje će se birati za izbornike, a tih listića trebalo bi napisati toliko, koliko je birača ili koliko će misli, da će ih u izberu doći. Posto nije tako lako toliko put napisati tih listića, najbolje je, da se pošalje takav jedan listić na urednički "N. & S. Sloga" u Trstu molbom, da jih ono dade tiskati onoliko, koliko je prama broj birača za potrebu.

S takovim listićem, kao i s onim, s kojim je svaki birač pozvan od občinske oblasti k izboru, neka dodje svaki birač na dan izbora izbornika onu u ono mjesto, gdje se ima izbor obaviti. Ako zna čitati, nek imena izbornika sam čita; ako nezna čitati, neka onaj listić pređe predsjedniku izborne komisije, koji će dati pročitati ime poime, a birač neće drugo učiniti, nego reći "da" kod pročitanja svakoga toga listića.

Nit jednoga nit drugoga listića neka neda birač prije nego je pozvan da bira i kada u ruke, niti se neka neda od nikoga prevariti, ili dati s promjeniti listić, nego neka dodje pred izbornu komisiju onim listićem, koji mu dade koji pravi prijatelj našeg naroda iz dotične občine, listić na kojem su imena onih pustenjaka, koje su skupno i dogovorili već prije ustanovili za svoje izbornike.

Koliko izbornika bira svaka občina?

Broj izbornika u svakoj pojedinoj občini ustanavljuje se po broju pučanstva iste. Uzme se u obzir, kod občina, koje imaju za svoje središte koje selo, sve stanovništvo; kod onih, kojim je središte koji grad, onaj broj stanovništva; koji se dobije, ako se od sveukupnog broja stanovništva odbije stanovništvo grada i ono, koje se u nekoj občini k gradu pribraja.

Na svakih 500 stanovnika računa se po jednoga izbornika; za ostatak poslije zadnjih 500 stanovnika, računa se kod izbora za carevinsko više još jedan izbornik.

benetaku vladavini. "Država barbarska mogla vas je držati kroz toliko godinu i u doba blagoga mira pogodeno i sirotine. Ona je samo mogla na roli krasnom zetljiti pod toli ugudnu podnebjem, usprkos svim vašim prekrasnim i vrhunskim doručkom, voditi rat protiv same narave i protiv zdravomu ljudskomu razumu, da po stalnoj osnovi vašu želju i raznoredi i opustiti vašu krasnu polju, da razboji vaš patri onespособi". (Smiljkas ibid. str. 405. II. dio). (Ovo bi moralio već put proći naši staraci šarenjac i Op. Ured.) Benetcani su dakako samo sisali, pa nis ostavili golje, uboge, zatrete, neznanice. Nehajuo oni da puk izobraze, nevršiši bas glava niti za kakvu vašu načarabu i prosvjetu našeg avčevana. Čuli smo, što su bili glasolaci; za dlaku naučenici od prostogotvorjaka; zato jih i bila enolika selešija; kato u poziciju vremena, i navlastito i prvoj polovici ovoga veka, "glagolaci"; i pop neuka ili neznanica, to je bilo jedno te iste. Benetcani ipak možda i proti svojim namjerama, neiziskujući od svakencu veće nauke i znanje i nehoti štiti ili bar udričavati su hrvatski i staroslovenski jezik, dočin ga danas u 19. veku — u veku silnih napredaka, nekoje prosvjetljene glave, hode da izriče i Sve nam Benetcani zatrlj, samo hvala "božjoj" providnosti — jeftina mis.

(Konač slijedi).

Broj tih izbornika na redem ustanavljuje kotarsko glavarstvo, i to ljetos će, kao i godine 1885., po proglašenju godine 1880., jer najviše brojenje nije još u red metnuto.

Za bolje ravnanje, mi ovim pojavimo približan broj izbornika u svakoj občini, velimo približan, jer nismo kod nekoj gradskoj občini stalmi, koja se selca bližnja gradu, računaju u grad.

Občina koparska bira 4 izbornika
čizoljska 2
piranska 4
miljevska 8
buzetska 23
dolinska 14
dekanjska 11
ponjanska 12
bročka 6
Sve obč. kot. koparskoga biraju 64 izbornika

Občina porečka bira 9 izbornika
ričinjska 4
umazka 4
bojska 9
motovunjska 6
versarska 6
višnjanjska 7
grinjska 7
optrijanska 10
bitoljanska 4
Sve obč. kot. porečkoga biraju 67 izbornika

Občina puljska bira 13 izbornika
vodnjačka 10
kanfanarska 5
barbarska 7
Sanvincentska 2
baltska 4
Sve obč. kot. puljakoga biraju 41 izbornika

Sve občine zapadnoga biralista biraju 192 izbornika

Občina voloska bira 5 izbornika
kastavčka 23
lovranjska 9
veprinččka 4
ježanska 8
podgradska 14
materijalska 10
Sve obč. kot. voloskoga biraju 74 izbornika

Občina pazinska bira 23 izbornika
labinska 14
plominjska 7
zminjska 9
tinjanjska 7
boljunska 6
Sve obč. kot. pazinskoga biraju 66 izbornika

Občina meljnicka bira 5 izbornika
veljelošnjska 1
creska 6
krčka 1
puntarska 4
dobačnjska 6
dobrinjčka 6
omiljčka 4
vrbnička 5
baščanska 7
Sve obč. kot. losinskoga biraju 45 izbornika

Sve občine izotornoga biralista biraju 185 izbornika

Za danas neka bude toga dosta. Nek svaki birač vrši svoju dužnost po savjeti, kao jubitelj svoga jezika i naroda, pak će izabrati takove izbornike, koji će znati i htjeti birači naše predloženice u carevinsko više. Za sad nepitaj nitko za imena ovih. Nekradi se ni o Petru ni o Pavlu, nego o dvih muzevih, koji će kao pravi prijatelji našega naroda stjepno, raditi za naš-puk. Koji su to muzevi, to će javiti na dobu "Naša Sloga" i političko društvo "Edinost".

Za sada na noge birači i njihovi prijatelji.

D O P I S L

Sv. Viđ. Malinski koncem januara 1891. Pratekao nas dobiti dopisnik iz sv. Fuške, ali dozvolite g. mrdnici da i mi uz ostalo ob istom predmetu nešto, izrečemo:

U neodgovornoj nudi, po primjeru Krikе, Vrbničke i Puntarske občine, bijaju se složile pred koju godinu u naznostenosti ete, kr. kot. poglavara, kotar, ličenica i načelj zaslužnog domaćine g. dr. Fabijanića i ča tri medjuljne občine: Omilj, Dobrinj i Dubašnica pitanju zajedničkog ličenika, ostvariv tako jedno zdravstveno skrbište sa središtem ili sjelom ličenika u sv. Vidu.

Ta je odjek u skopčana zastavni iznati - sa pomakom - više manje cirinomče občine. Ali, ako se još je pomakli čo-vjetansko pokolenje, kako je već naravski, brinulo i za svoje tjelesno zdravje, tad je to da danas je više, to da danas je okolnosti, jedna od najprikladnijih potreba, koja ili u eka ili u boku podmiti valja. Bez zdravja neima napredak, jednoči ni sreće, jer je samo u zdravom telu zdrava duša.

Iza toga pisalo se i levo i desno, otvara se natječaj za nasjećajem za mjesto ličenika, ali sve badava. Teda negda osavam ujam 30. oktobra netom prošle godine, u kojem svetno pozdravljamo našeg novog ličenika u osobi gosp. Sismana Sötörtya, koji bez odmora, ponosnik žarom bratske ljubavi, već na 1. novembra nastupi avoje tegotino služivošću, poloziv ujam 10. novembra svečanu prisagu u ruke cr. k. političkom komesaru. Dolaskom novog ličenika zadovoljilo se u glavnem davnoj opravdanju želji jedne polavice kršćkih stanovnika.

Rekoh u glavnem, jer jedna občina neodobrava ustanove, na koje bje prije pristala. Badava, gospodo, nikada vuk se i orca ciela! Medutim i u najgorem slučaju, ostat će — sva je prilika — naši viličenici moći i više godina u našoj sredini, što mu svaki dobro misleći od srca zeli.

Sada imademo eto da vroči čestita ličenika, od kojih opravdano očekujemo, da će občina u prijateljskom skladu rađati aborom i tvorom za tjeleano i duševno zdravlje naših otočana.

Ljetos obdržavala je naša kotarska gospodarska zadruga svoju godišnju sjednicu na Malinskoj uz obični dnevni red. Ima svršene razprave slijede je skupni objed, kod kojeg se neko pjevalo, nešto uzdržavljalo, a napokon se državio kao obično u našlješćem skladu risolzo.

Da naših ušiju doprlo bje samo ono staro tučenje sa strane nekih članova, koje i lani, naime glede kriješnja različitih gospodarskih predmeta. Dogodi se naime slučajno, da iste osobe budu opterećeni kojim podarivanjem; dočin mnogi nedobili opet slučajno nikad ništa. To je medutim vrlo maleno zlo, kojemu se može posve lako doškoditi.

Mi želimo radje nešto vajmijega izreći, ali ne proti zadruzi ili hajzimom vodjaju. Mi hoćemo da občenito govorimo. Srva jest kako je občenito poznato, gospodarskim zadrugama, unaprediti i uskoriti umno gospodarenje u svojim područjima. Nego, za najbolju volju i poštovanje, te uzračnost pješčinu vodja, nevidimo još zašto ne pravoga napredka.

Prihvajemo, da se napredak u gospodarstvu nemoci optišti u malo godina, ali nebi smjela zato ni desetletja probuhiti preko naših glava, a da se barem u kojim grani neviđi sjajujeg uspjeha.

(Konač slijedi).

Pogled po svetu.

Tut, dan 4. febrara 1891.

Austro-Ugarska: Pišu danas osam dana o razpustu carevinskog viča. Rekosmo, da su zastupnici, novinari i u obče muževi, koji se bave politikom ostali izmenadjeni naglim i neocekivanim razpustom toga viča. I danas se taj razpust pretresuje i na sve moguće načine tumaci i razpravlja, pa ipak su riedki, koji bi mogli kazati stalnošću: to, i ništa drugo nije prouzrokovalo razpustu carevinskog viča. Kao što nas je sve iznenadio taj razpust, nemanje nas je presenetio odstop ministra financija dra. Dunajevskoga. Občenito se bo držalo, da sjedi taj ministar na svojoj stolici čvrše nego li itko od njegovih drugova, pa eto da je i on iznenaden i neocekivano kašto padaju i svi ostali smrtnici. Austrijski ministar financija dr. Dunajevski uživa se veoma dobar glas kao strukovnjak u finansijskim poslovinama. Isto njegovi politički protivnici moralu su mu priznati, da je on uredio austrijske finansije bolje, nego li se je to od njega očekivalo. Na njegovo mjesto bježi odmah imeno-

van odjelni predstojnik u ministarstvu pravosuđa g. dr. Steinbach.

Izborni pokret razmahao se je juč več u manje u svih pokrajnjih ove pole države. Mlađečki zastupnici izdali su proglašenje na narod, u kojem kaže, da će tražiti ravnopravnost slovenskoga jezika u svih uredih, putku školu sa izključivo slovenskim jezikom i na vjerskoj podlogi. Narodni zastupnik mora biti iskreu u narodnoj borbi, prokušan - rodoljub, čvrst i pošten značaj i napokon, da bude na sve strane neodvisan.

U susjednoj Goričkoj biti će borbe izmedju slovenskih birača, koji su — kako je poznato — razdvojeni u dva tabora.

U Trstu i u okolici kandidirati će Slovenci svoga obljubljenoga zastupnika g. I. Nabergaja.

Srbija: U mladoj kraljevini nastala je opet ministarska kriza. Odstupio je naime ministar unutarnjih posala Gaja, jedan od najtešćih naših. Sada imademo eto da vroči čestita ličenika, od kojih opravdano očekujemo, da će občina u prijateljskom skladu rađati aborom i tvorom za tjeleano i duševno zdravlje naših otočana.

Rusija: Uvaženiji ruski listovi pišu, da će biti austrijski nadvojvoda Franjo Ferdinand, koji je odputovan u Petrograd, veoma svečano i srdčano primljen. Poslije osamdesetnoga boravka u Petrogradu otići će nadvojvoda u Moskvu.

Italija: Predsjednik ministarstva Crispin morao je prošloga čedna iznenađujući odstupiti; što je došao u sukob sa većinom narodnoga zastupstva. Usljed njegova odstupa nastala je ministarska kriza, koja će se valjda po starom običaju u Italiji težko riešiti. Kao sasliednika Crispieva imenuju zastupnika i privaka većine Rudinija.

Francuzi: Iz Parizajavlju, da se tamošnji časopisi vesele odstupu talijanskoga ministra Crispia. Taj odstup je da bi mogao zadati težki udarac trojnom savezu. Odušaši između Francuze i Italije, da bi se mogli sada poboljšati, pošto je Crispin prijanjanju više uz Niemece nego li uz Francuze.

Franina i Jurina

Fr. Si će čul da su nekemu gospodinu Voloskom kokardu na prsa privišivali?

Jur. Kakovega je bila kolora.

Fr. Domaćeg.

Jur. Ma ju trebala i meritati.

Fr. Bože moj, brez meritia se ništa nedobi.

Jur. Zač nam, Franino, neki lopatar — ki imaju zaik kako lopati — govore da smo podrepnicu popovik?

Fr. Zač držimo kako i Bog zapovida.

popi, a ne s njimi.

Jur. A ki su pak oni i ča bi im se moglo odgovoriti?

Fr. To su ti kumeđanti, malega znaju velikim čakul i prave podrepnice finažnike.

Jur. Joh manje, kako to?

Fr. A tako, zač franažuni vajk laju rovu proti popovim, koje nemogu vi kako ni sotoni. Bog budi s na vodu blagoslovjen. Kada mi vidil, da pravki kričanin vrati na pop

nara (izvan gnjezda Oprtlja) zahtjevaće, da svi kažu: naš materinski jezik jest hrvatski, a toga smo mi Hrvati. Nu Hrvate su ovud Talijani tako ozloglasi, da se sirota kmet skoro boji kazati, da je Hrvat, misled da su Hrvati kakvi ljudi zidni, za kakve njim ih naši protivnici predstavljaju, a nezauči, da je to narod slavan, narod koji imade za sobom slijepinu prošlost, a pred sobom, aka Bog da, još ejačuju budućnost. Da je toliko tako nije se čuditi; broj bo onih koji preziru, ruže i pogrdjuju sve što hrvatskim dotom diše, veliki je: prostacki i nedostojni način, kujim se navaljuje na svakog, koji se usudi hrvatski progovoriti, krstec ga: „pore o crato“, „porec i Češko“, tako se dojnjic kmetskog srca, da se čovjek žaca javno kazati: „ja sam Hrvat“. Umjetno podučeni, da su Hrvati narod divlji, narod od svih prezen, kaži mi nismo Talijani, već smo „Slavi“ ili „Slovinci“. S toga nije čudo, što se je upisalo skoro sve po Oprtaljčići, Topolovcu i Gradini za Slovincu. Kako ljudi pripovedaju, došao je popisni komesar u Gradini; počeo izpitivati talijanski, nu čestiti Gradinci nehtjedešo — jer nezauči — talijanski dogovarati, a komesar morao praznih ruku kuci. U Topolovcu da je činio popisni komesar nekakvi opazke, kad su ljudi izjavljali, da su Slovinci ili Hrvati. Tako n. pr. da je kazao jednom, koj se je izjavio za Hrvata: „gvarde koža ke parle“; opet drugdje da je kazao, da su se svi dogovorili za Slovincu itd.

Kmetovi iz obćine oprtaljske! Neputite se primamiti i očarati od vaših narodnih neprijatelja; u svojoj jeaste kuci, nastojte, da sami u njoj gospodare, a neputite, da vam se drugi u vašoj kuci za gospodara nativava. Branite svojo, štujte tuđe — ne sramujte se vaseg hrvatskog imena i jezika. Neviđeđan je osavoj čovjek, koji se srami svog materinskog jezika. Upisali ste se za „Slovince“; Hrvati li Slovinci sinovi su jedne majke, grane su jednog te istog stabla; neima razlike među jedinim i drugim. Ne smamite se imena hrvatskog, ime je to častno, narod je to slavan; iz njega bo su potekli kraljevi, bani i veliki dostojanstvenici, koji se nisu smamili izpovijedati svoje hrvatsko ime, svoj hrvatski materinski jezik. Muževi, koji su na čelu narodnom pokretnu, Istri, muževi, koje i vi sami osobno poznajete, muževi, koji zastupaju vaša prava i brane je od bezdužnih neprijatelja, ti muževi hrvatskog su roda, jezika i imena; hrvatska jih bo majka rodila, svojim mlijekom dojila i svoju jum besedu u srce usadiši; ti muževi ne sramite, no jasno u bilo kojkoj prigodi kazati, da su Hrvati, jer njihov materinski jezik jest hrvatski. A vi, zar da se sramujete vaseg materinskog jezika, jezika i imena vaših otaca, vatiš zastupnika, vaših pravnika? Vaš jezik je osavoj isti kao i njihov, naime hrvatski, s toga ste vi, kao oni Hrvati; akopren živite u pokrajini Istri. Dobar glas, iskrupost i poštovanje zahtjevi od vas, da svud i svagdje očito i odražito kažete: moj materinski jezik jest hrvatski, a toga jesam Hrvat. Ne stidite se dakle tog hrvatskog i častnog imena, već što više protivnici, to imamo pogrdjuju i ruže, vi ga tim više branite i izpovijedajte riječu i činom, kako to čine i ostala Vaša braća čiroci Istre. Hrvat na Oprtaljčići.

Neuku nauka.

Ob uzgoju predivnog bilja.

O lanu i konoplji.

Piše Nikola Veličić.

A. Važnost lana i konoplje.

2. Lan i konoplje u trgovini.
(Dale.)

Opet tamo vidiš, da su trgovci pod slijedom natprilike veliku hrpu što lana, što konoplje, pa sve predabacuju, kupujući vikom na strane i mogomu iz ruke njegova otimljuci. Kupuju ne samo predivo, već i goťovo, bila ona tanka ili debola, bila lanena ili konopljena, bila ona za odjeću ili za vreće, ave otobilja pa i iši pozder.

Zašto ti trgovci, koji bi za jeftin novac i svjet kupili, plaćaju tako prediju, kako je ti nebi htio platiti?

Zašto oni sve to kupuju?

Ti kupovi predira čoći će opet druge u ruke, koji će odabrat posebno

krasno, u p. sebno opet gore; prebrat će ga na kabore četiri traži i onda će poći u svjet u tvornice. Trgovac, koji ga kupovao u habi i kako se tebi cimilo, preplatio, traži svoju dobit; trgovac, što ga prebrao, traži svoje; vorilac, koji će ga odvesti na željeznicu ili parobrod, hoće svoje; željeznicu ili parobrod, koji će ga prebaciti u dalje kraj, gdje je tvornica, mora se platiti; gospodar tvornice i radnici, što u ojoj rade, pitaju svoju zaslubu; željeznicu ili parobrod, da doveze opet do nas goroto i to što gore platno, traži na novo; trgovac, koji će ga platno prima na rasprodaju, hoće da dobije; a onih, što će ga platno dobro platiti, biti će dovoljno.

Eto što znaci trgovina; a iz tog, što trgovci ne daju habi vratiš se sa lanom i konopljam kuci, lako će pojimati, kako su lani i konoplje u trgovini važeće stvari.

Nu tini se stvar nije svršila. Kada bi ti došli u ruke računi o tom, što željeznicu i parobrodi godinice prevoze, i što se izvozi iz jednog krajeva u drugi, jošte bi bolje poznao vrednotu lana i konoplje u trgovini. One su potrebne ne samo tebi, već cijelom svijetu.

Laneno ulje dobro je ne samo za začin, nego je potrebno i za boje slikom; bez njega nebi oni mogli nikako biti. Konopljeno ulje oluja također za više stvari. Ima krajeva, koji svoje laneno i konopljeno sjeme razajši za sjeme po cielome svijetu; ima ljudi i to siromašni, koji od lana, koji bi pročišćen vredno dukate, svojima rukama tkanina, za koju primaju stotinjarku. Istina, toga neima u nas, ali i u nas bi to bilo moguće uz dobru volju i bolje okolnosti.

Zaujuc dake koliko vredno u trgovini lan i konoplje, što misliš: bili se da ne gnojtu toli razni biljka, kada bi znalo, da će u nas odsad bolje no dosad uspijevati? —

(Slijedi će).

Listnica uređenička.

Gosp. F. S. u S. Dansašnjom postom odpremimo Vam traženu knjigu. Cijena je na unutarnjoj korici. Pista se Vam u poslu izbora naš skupi prijatelj, koji se nalazi u Vašem političkom katu. Izvole se u budeće obratići na njega, jer Vam je bliže. Sručan odziv!

Listnica uprave.

Gosp. A. Š. u B. Stiglo u reda. Prijateljski odziv:

Uplatili su za „Našu Slogu“ od 10. do 31. decembra 1890.: P. P. Mitrovic for. 5; L. F. Srđanović u Š. for. 7; Čit. Delnice for. 1-30; B. I. Višnjić for. 5; Čit. Dubrovnik for. 1-25; K. S. Grdoš for. 2-25; S. M. Malinović for. 1; P. J. Petrić for. 2-25; P. J. Test for. 5; M. Š. Rieka (uglas) for. 15; S. S. Tinjan for. 5; L. A. Česarić for. 5; M. Š. Trst for. 2; M. O. J. Prak for. 2; Čit. Split for. 2; F. P. Burek (uglas) for. 3; K. P. Blata for. 2; Z. L. Gratić for. 2; G. I. Gračić (uglas) for. 2; Čit. Kastajević for. 1-25; J. M. Kastor for. 5; V. I. Šibenik for. 250; Žemaljić-Poreč for. 5; S. I. Zagreb (uglas) for. 1-20; V. Dr. D. B. (uglas) for. 5; F. M. Obrovo (uglas) for. 5; O. M. Kastor for. 20; G. M. Pula for. 1; Post. ur. sv. Matej for. 3; F. P. Burek for. 15; H. Banak Zagreb for. 250; D. B. sv. Matej for. 37; P. I. Kaldir for. 8; D. E. Karlović for. 2; B. Šušak for. 2; V. J. Zagreb for. 5; Čit. Belovar for. 2-25; K. J. Tar for. 5; S. V. Poreč for. 20. (Slijedi će.)

Lutrijski brojevi

	Dec 31. januar				
Beč	88	42	73	49	10
Grac	3	7	40	21	52
Temešvar	62	30	70	9	84
Dec 4. februar.					
Brno	71	16	8	33	20

Resno svarilo

do vseh, ki nemajo se police

bodisi gleda pridobitiv propisija, ali pa kroz volje svoje državne (polica je namreće iste vrijednosti kot goljen dekar), potrebno za zadoljene hišne posestnike in posestnike remizije, ker ob prijetki neadequane smrti zaustavlja po izplaćanju zavarovanje glavnih zadobive posestnemu neobremenjeno; imenitna za potporočence, ker je moč brezpogojno zavarovati zakonska in otroke; slednji porabljaju karjico ali depozit pri trgovskih drugin v međusobno osiguranju.

Policia za zavarovanje na življenje je za vse slučaje najsigurocija, najvarnejša, in u najboljša način načinje kapitalist in da je lej dat prednost pred vsemi hranilicami.

Kako in s katerim načinom je najsigurociji dobiti po police, pove ustremno ali pismenno, povsem diskretno in brezplacno.

Assecuranz

Ober Inspektor „Klein“

Wien, II. Ob. Donaustrasse 59; 3—5 ure.

Brezplačna pojasnilja u vseh hipotekarnih

in nadavah osobnega kredita.

Izdavatelj i odgovorni urednik M. Mandić.

Zahvala.

Svim rođakom, prijateljem i znancem, koji su nam bud za vrieme bolesti bud prigodom smrti i sprovoda našega premiloga otca na kakav god način izkazali svoju sućut i štovanje do pokojnikove uspomene, izričemo ovim javno najtopliju hvalu.

Na osobit način pak zahvaljujemo se svim srdcem veleučenom gospodinu dru. Karlu Duchichu, koji je pokojniku nebrojeno puto u svaku doba priskoci na pomoć i svojim znanjem i vještinom ublažic mu težku bol. Čestiti gospodine, nikada Vam ljubavi i zahvalnosti zaboraviti nećemo.

Volosko dne 2. febrara 1891.

Obitelj Tomicić.

J. PSERHOFERA

ljekarna u Beču, Singersstrasse broj 15.

zum goldenen Reichsapfel.

Kričistilne kroglijice, nekada imenovane univerzalne kroglijice, poznate kot domaći ardativo proti zaborazu.

Jedna kroglica z 15 kroglijicama stane 21 kr., jedan zavitek šestih kroglica 1 gld. 5 kr., pri nefrankovani posiljavi po površju 1 gld. 10 kr.

ako se dešar naprijed posilji, ali treba pišati porto, ta stane: 1 zavitek kroglice 1 gld.

25 kr. 2 zavitek 2 gld. 50 kr. 3 zavitek 3 gld. 35 kr. 4 zavitek 4 gld. 40 kr. 5 zavitek 5 gld. 20 kr. 10 zavitek 8 gld. 20 kr. (Man, koj jedan zavitek se ne posilja).

Prosimo, da se izrečeno zahteva.

J. Pserhoferjeve kričistilne kroglijice

in positi je, da ima pečkov vase kroglice isti podjedna J. Pserhofer v rdečih pismenih, katerega je videti na navodnic za porabo.

Balzam za ozebljine J. Pserhofer 1 posadka 40 kr., prsto poštne 65 kr. Trpotčev sok, 1 steklenica 50 kr.

Amerikansko mazilo za trganje 1 posadka 1 gld. 20 kr.

Prah proti potenju nog, kroglica 50 kr., poštne prosto 75 kr.

Balzam za goltanec, 1 steklenica 40 kr., poštne prosto 65 kr.

Zivljenska esenca (praktična kapijice) stekleničica 22 kr.

Angleški čudežni balzam, steklenica 50 kr.

Fijakerski prašek, 1 kroglica 35 kr., poštne prosto 60 kr.

Tanokininska pomada J. Pserhofer, pospešjuje rast las, kroglica 2 gld.

Univerzalni plaster prof. Stendela, posadica 50 kr., poštne prosto 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bulricha, invazivno domače sredstvo proti posledicam slabih prehrave, 1 zavitek 1 gld.

Razven imenovanih izdelkov dobivajo se že druge farmaceutične specijalitete, ki so bile po vsej avstrijski časopisni ornatnosti.

Razpošiljanja po poštih vrste za točno, a treba je denar poprej dovesti;

večja narocila tudi po poštinem povzetju.

Pri dovesti denarja po poštnej nakaznici, stane porto došti manj kakor 12—12

Marijacijiske želudjance

KAPLJICE

pripravljene u ljekarni kod angelačara C. Brady-a u Šromerščici (Moravska) jest staro, obče poznato sredstvo, koje okrepljuje djelojo kod slabje želudjance probave.

Prave su samo onda, sku su prouđivane po polog otisnutim zastimom razmakom i podpisom.

Cijeni male boce 40, velike 70 ngr.

Vrsti trivore jest naznacena.

Predlagaju se u svih ljekarnah.

FILJALKA

Č. K. PRV. AVSTR. kreditnoga zavoda

za trgovino in obrt v Trstu.

Noveč za vplačila.

V vredno papirji na v kapljicah na

4-dnevni odzak 3% 31/2% 3-mesečni 21/2%

30-dnevni odzak 31/2% 31/2% 3-mesečni 21/2%

30-dnevni odzak 31/2% 31/2% 3-mesečni 21/2%

Vrednostna papirja, glaselim na napoleon, kateri se nahajajo v okrogu prizposoje, nova borsarna tarifa na temelju odpovedi od 9. oktobra, 12. oktobra in 8. novembra.

Okrožni oddel.

V vredno papirji 21/2% na vsako sveto.

V napoleonu brez obresti.

NAKONICHE

za Dunaj, Prago, Peč, Brno, Lvov, Troparo, Reko, Kakur, Zagreb, Arad, Bozen, Gradec, Hermannstadt, Timišoara, Celovec, in Ljubljano brez troškova

Kupnja in prodaja

z odstotki, divisa, kakor tudi vnosno, kuponov

24—3 pri odborku 1/2 provizije.

Pred ujmi.

Na jasneve listine počeli po dogovoru.

Z odprtih kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednosti obresti po pogodbi.

Uložki v poliranu.

Prejemajo se v poliranu, vrednostnu papirje, zlati ali srebrni deset, inostranski bankovci itd. — po pogodbi.

Trst, 4. oktobra 1890.

3 24

Put u Ameriku

NEW-YORK, CHICAGO,

SAN FRANCISCO,

I OSTALE GRADOVE NORD AMERIKE

BUENOS-AYRES,

MONTEVIDEO i ROSARIO

DI SANTA FE.

Indaju direktne biljete

Mate Šverljuga, Vinko Šverljuga

FUŽINE

Mate Pralić

TRST Piazza Negozianti br. 2.

9-52

Tiskara Dolenc.